

Autoriteit Consument & Markt
T.a.v. de heer M.O. Kanhai
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Netbeheer Nederland

Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

19 december

Behandeld door**E-mail****Doorkiesnummer**

070 205 50 21

Onderwerp

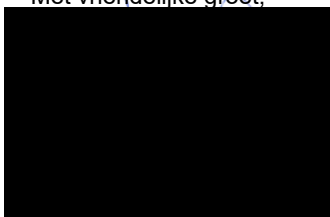
Beantwoording informatieverzoek ACM/UIT/635174

Geachte heer Kanhai,

Op 9 december heeft Netbeheer Nederland van u informatieverzoek ACM/UIT/635174 ontvangen, betreffende het codewijzigingsvoorstel groepstransportovereenkomst. In de bijlage treft u onze antwoorden aan op de door u gestelde vragen .

Mocht u naar aanleiding van deze reactie nadere vragen hebben, dan kunt u zich wenden tot de heer [REDACTED] van ons bureau (gegevens zie briefhoofd).

Met vriendelijke groet,

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

9 december 2024

Tarifering

Tarieven dienen kostenreflectief te zijn. De ACM heeft meer informatie nodig om te kunnen bepalen of het voorstel met betrekking tot de tarieven aan het kostenveroorzakingsprincipe voldoet. Voor de tarieven is in het codevoorstel voor artikel 3.7.18 van de Tarievenscode elektriciteit een correctiefactor van 1,21 opgenomen. In paragraaf 2.2 van de toelichting bij het codevoorstel is aangegeven dat deze factor is bepaald aan de hand van een schatting van de gemiddelde toevallige ongelijktijdigheid die tussen individuele aangeslotenen bestaat. Hierbij is gekeken naar de verwachte gelijktijdigheid van standaardprofielen, historische meetgegevens en kengetallen die bij de inpassing van nieuwe aangeslotenen gebruikt worden. Over verschillende aangeslotenen en netsituaties vormt volgens de gezamenlijke netbeheerders een waarde tussen de 1,21 en 1,43 voor de correctiefactor een juiste compensatie voor de toevallige ongelijktijdigheid, waarbij de mediaan op 1,3 ligt.

1. *De ACM verzoekt u de data en de onderliggende berekening waarop de correctiefactor gebaseerd is met haar te delen.*

Deze data wordt separaat per mail toegestuurd, omdat de data te omvangrijk is om in een brief op te nemen..

Volgens de gezamenlijke netbeheerders is er niet één factor die bij alle groepssamenstellingen en in alle netsituaties eenzelfde kostenreflectieve uitkomst biedt. Toch is het uit oogpunt van duidelijkheid en non-discriminatoir handelen naar de mening van de gezamenlijke netbeheerders noodzakelijk om één factor vast te stellen die voor alle groepen geldt. De consequentie van die keuze volgens de gezamenlijke netbeheerders is wel dat groepen die inherent meer complementaire profielen vertonen gemakkelijker een tariefvoordeel zullen ondervinden dan groepen waarvan de deelnemers meer vergelijkbare profielen hebben.

De ACM merkt op dat betoogd zou kunnen worden dat groepen onderling van elkaar verschillen en dat eenzelfde mate van besparing als gevolg van een gedragsaanpassing ook zou moeten leiden tot eenzelfde mate van beloning in de vorm van een lager tarief. Daarnaast kan de factor ook eenduidig per groep worden vastgesteld en lijkt deze daardoor schaalbaar.

2. *De ACM verzoekt u toe te lichten hoe een algemene factor voor alle groepen past binnen het non-discriminatiebeginsel.*

Het non-discriminatiebeginsel stelt dat netbeheerders vergelijkbare gevallen op een vergelijkbare manier behandelen. In de tarieven doen we dit door hetzelfde gedrag van individuen binnen dezelfde tariefcategorie op dezelfde manier te beprijzen. Het codewijzigingsvoorstel gaat uit van hetzelfde principe, maar dan voor groepen. Gemiddeld genomen zullen groepen zonder onderlinge afstemming al een lager gecontracteerd transportvermogen nodig hebben dan hun gesommeerde individuele gecontracteerde transportvermogens om in hun huidig gebruik van het elektriciteitsnet te kunnen voorzien. De netbeheerders ontwerpen immers hun netten op basis van deze 'toevallige' ongelijktijdigheid en daar profiteren alle aangeslotenen van in de vorm van lagere nettarieven. Bij het vormen van een groep dient voorkomen te worden dat deze toevalligheid tot een tariefvoordeel leidt voor de deelnemers aan een groepstransportovereenkomst. Zoals in het voorstel beschreven ligt de range van toevallige ongelijktijdigheid tussen 21% en 43%. Het codewijzigingsvoorstel stelt voor de correctiefactor aan de onderkant van deze bandbreedte vast te stellen, omdat het lagere gecontracteerde

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

9 december 2024

transportvermogen van de groep de zekerheid geeft dat er minder groei binnen het overeengekomen transportvermogen plaatsvindt dan in het geval van individuele transportovereenkomsten sprake van zou zijn. Dit geeft de netbeheerder een lagere investeringsbehoefte. Vandaar dat er in het codewijzigingsvoorstel een correctiefactor van 1,21 opgenomen is.

Niet iedere groep zal dit gemiddelde gedrag vertonen. Indien een groep van individuen een bovengemiddelde ongelijktijdigheid vertoont, zou ook gesteld kunnen worden dat dit toevallig is en daarom niet tot voordeel dient te leiden. Maar deze bovengemiddelde ongelijktijdigheid leidt wel degelijk tot een efficiënter net en daarmee tot lagere netkosten. Als we voor iedere groep verschillende factoren zouden gaan gebruiken, gaan we groepen die bij aanvang al complementair waren, met hogere tarieven belasten dan groepen die bij aanvang verschillende profielen vertoonden. Bovendien zou deze factor dan gebaseerd zijn op een momentopname, terwijl de onderlinge ongelijktijdigheid zich met de tijd verandert. Door één factor vast te stellen die voor alle groepen geldt, dragen groepen die hetzelfde gedrag vertonen hetzelfde bij aan de netkosten.

3. *De ACM verzoekt u toe te lichten waarom een specifieke factor per groep (die afhangt van de mate van toevallige gelijktijdigheid) onduidelijk en onvoldoende schaalbaar is.*

Zoals bij de vorige vraag reeds aangegeven, sluit één uniforme correctiefactor voor groepen aan bij de algehele methode van tariefregulering, waarbij gerechtvaardigd onderscheid wordt gemaakt in tariefcategorieën tussen type aangeslotenen en geen onderscheid op het niveau van individueel aangeslotenen. Onderscheid op het niveau van individueel aangeslotenen zou bijzonder complex zijn en daardoor niet schaalbaar. Bovendien is het lastig te verdedigen dat er voor groepen op individueel niveau wel onderscheid gemaakt zou worden terwijl dat niet gebeurt bij individueel aangeslotenen.

Een individuele factor per groep is onduidelijk, omdat de groep dan niet op voorhand weet welk tarief verrekend zal gaan worden. Bovendien is de toevallige gelijktijdigheid niet constant gedurende het bestaan van de groep en dat zou impliceren dat de factor per groep periodiek herijkt zou moeten worden. Dit geeft onvoldoende duidelijkheid voor de klanten bij het vormen van de groep waar rekening mee gehouden moet worden qua tariefkosten.

In paragraaf 2.1 van de toelichting bij het codevoorstel staat onder het kopje 'Kostenreflectief' dat een samenwerking van aangeslotenen door middel van een groepstransportovereenkomst ervoor kan zorgen dat het hogere netvlak minder zwaar belast wordt.

4. *Hoeveel ruimte op een hoger netvlak zal er naar verwachting vrijkomen doordat aangeslotenen binnen een GTO hun netgebruik met elkaar stemmen en welke waarde vertegenwoordigt dit voor de netbeheerder?*

Wanneer een groep gevormd wordt uit bestaande aangeslotenen dan ontstaat op het moment van vorming niet direct extra ruimte op het net. De netbeheerder past klanten immers in op basis van het daadwerkelijk benutte transportvermogen. Er ontstaat pas ruimte op het net wanneer de groep ander, netgunstiger, gedrag gaat vertonen middels onderling afstemmen. Daarmee is de exacte hoeveelheid ruimte en op welk netvlak dit ontstaat, afhankelijk van de groepen die zich

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

gaan vormen en hoe goed deze groepen met elkaar gaan afstemmen. Mocht er door deze afstemming enige ruimte ontstaan op het net, dan kan dit in eerste instantie door de groep zelf benut worden binnen het door hen gecontracteerde transportvermogen. Als de groep hier geen gebruik van maakt en er transportvermogen te vergeven is, dan gaat dit via de wachtlijst.

5. *In hoeverre is deze mindere belasting van het hogere netvlak meegenomen bij het vaststellen van de wijze van tarifiering en bij het bepalen van de correctiefactor? De ACM verzoekt u toe te lichten waarom deze keuze is gemaakt?*

Zoals hierboven aangegeven reflecteert de correctiefactor de toevallige ongelijktijdigheid, zonder afstemming. De ontlasting van de hogere netdelen zit niet in de correctiefactor, maar zit in de manier waarop kWmax en kWcontract op groepsniveau worden afgerekend. De groep wordt gefactureerd op de gezamenlijke piekbelasting en het gecontracteerd transportvermogen, niet op de som van individuele piekbelastingen en gecontracteerd transportvermogen. Hierbij wordt rekening gehouden met de bijdrage van een groep aan het verminderen van de belasting op het hogere netvlak.

Tariefdragers kWmax en kWcontract

Kosten voor bovenliggende netvlakken liggen ook nu al besloten in de transporttarieven, dit is het cascadeprincipe. Als door afstemming binnen de groep een lagere kWmax en/of een lager gecontracteerd transportvermogen wordt gerealiseerd, dan resulteert dat in een lagere belasting van bovenliggende netvlakken door de groep. Ook resulteren een lagere kWmax en/of gecontracteerd transportvermogen in lagere tariefkosten voor de groep. Bij een lagere belasting van bovenliggende netvlakken betaalt de groep daarmee dus ook een lagere bijdrage aan de kosten van bovenliggende netvlakken.

Rekenvoorbeeld (bij een tarief voor de kWmax en kWcontract van 1)

Scenario 1: Individuele ATO's

Scenario 1: individuele ATO	kWmax	kWcontract
Aangeslotene 1	8	8
Aangeslotene 2	6	6
Totaal betaalde kosten zonder afstemming	$8+8+6+6 = 28$	
Totaal betaalde kosten met afstemming	$8+8+6+6 = 28$	

Scenario 2: Groep met een GTO

Scenario 2: GTO	kWmax	kWcontract
Aangeslotene 1	8	12
Aangeslotene 2	6	
Totaal betaalde kosten zonder afstemming (hierbij is 11 de gezamenlijke piek)	$(11+12) \times 1,21 = 28$	
Totaal betaalde kosten met afstemming (hierbij is 8 de gezamenlijke piek)	$(8+12) \times 1,21 = 24$	

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

Dit rekenvoorbeeld illustreert dat door het afstemmen van verbruik binnen de groep, de hogere netdelen ontlast worden en de groep minder betaalt dan wanneer elk lid individueel zou betalen. Dit voordeel komt tot uiting doordat kWmax en kWcontract op groepsniveau worden afgerekend.

Klantenfeedback en correctiefactor

Klanten hebben aangegeven dat ze veel moeite, tijd en middelen investeren in het realiseren van een GTO en energiehubs. Ze verwachten hiervoor een tegemoetkoming. Hoewel wij als netbeheerder begrijpen en erkennen dat deze inspanningen gedaan moeten worden, kan deze tegemoetkoming niet onevenredig ten kosten gaan van andere netgebruikers. De voorgestelde hoogte van de correctiefactor zorgt voor eerlijk en non-discriminatoire kostenvoordeel voor de gebruikers van de GTO

Mogelijke alternatieve tegemoetkomingen

Hoewel wij niet voorstellen om de correctiefactor te wijzigen, zouden (we) als maatschappij kunnen overwegen om andere maatregelen te treffen om tegemoet te komen aan de inspanningen van klanten. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van subsidies of andere ondersteunende maatregelen.

Samenvattend, het huidige tarifieringsvoorstel en de correctiefactor zijn zorgvuldig ontworpen om rechtvaardig en non-discriminatoire te zijn, terwijl ze tegelijkertijd de voordelen van samenwerking en afstemming binnen groepen optimaal benutten. Dit zorgt ervoor dat de lasten eerlijk worden verdeeld en de inzet van klanten wordt erkend zonder oneerlijk te zijn ten opzichte van niet-GTO-gebruikers.

Bepalen Gecontracteerd Transportvermogen

In het codewijzigingsvoorstel staat in paragraaf 1.4 van de toelichting dat het gecontracteerd transportvermogen (hierna: GTV) van de groep vastgesteld wordt aan de hand van de profielen van de deelnemers aan de GTO. In het voorstel is dit in artikel 7.1e, derde lid, onderdeel a, van de Netcode elektriciteit uitgewerkt. Het is de ACM o.a. niet duidelijk uit de codetekst en uit de toelichting op welke wijze het groeps-GTV vastgesteld wordt indien er sprake is van een combinatie van afname, opwek en opslag. De ACM verzoekt u de volgende vragen te beantwoorden.

6. *Hoe ziet het proces voor het bepalen van het groeps-GTV eruit, en hoe worden de deelnemers van de groep hierbij betrokken?*

Stap 1: Historische Piekanalyse

- Het gezamenlijke GTV, voor zowel invoeding als voor afname, wordt berekend op basis van het historische profiel van de groepsdeelnemers samen.
- Hierbij wordt gekeken naar de historische samengestelde meetwaarden van de afgelopen 12 maanden om te bepalen wat de piekverbruiken waren. Deze data omvat zowel afname als invoeding.
- Voor aansluitingen zonder historische data (bijvoorbeeld aansluitingen die recent in bedrijf zijn genomen) of waar de capaciteit al is toegekend, wordt de maximaal toegekende capaciteit als geprognostiseerd profiel meegeteld in de berekening.
- Bij de berekening worden de extreme uitschieters eruit gefilterd.

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

Stap 2: Concrete Plannen

- Concrete plannen binnen het huidige individuele GTV worden indien mogelijk, profielmatig meegenomen in de berekening van het groeps-GTV.
- Dit houdt in dat plannen die binnen een jaar gerealiseerd zullen worden, zoals getekende offertes voor zonnepanelen, laadpalen en andere uitbreidingen, eventueel, indien inpassing mogelijk is, worden meegenomen in de capaciteitsberekening.
- Voorbeelden van aantoonbare plannen zijn getekende offertes, contracten of facturen.
- Het is een eis dat deze plannen binnen het huidige individuele GTV moeten passen. Als dit niet het geval is, moeten ze via de wachlijst lopen, die op volgorde wordt bediend.

Hoe worden de deelnemers van de groep hierbij betrokken?

- **Gesprekken met de klant/relatiemanager**
 - De netbeheerder gaat in gesprek met de deelnemers om hun behoeften te inventariseren en te bepalen wat de groep nodig heeft binnen de spelregels van de GTO.
- **Analyse van behoeften**
 - De netbeheerder kijkt naar de concrete plannen van de deelnemers; welke plannen zijn concreet gepland en daadwerkelijk besteld, gebruikmakend van aantoonbare documenten zoals getekende offertes, contracten, groeiplannen en facturen.
- **Inventarisatie van netcapaciteit**
 - De netbeheerder beoordeelt de situatie- en ruimteafhankelijkheid. Als er onvoldoende netcapaciteit is, kan niet meer vermogen worden toegekend. Als deelnemers binnen hun individueel GTV een aanbesteding hebben gedaan en dit aantoonbaar is, wordt dit meegenomen.
- **Toekening van Groeps-GTV**
 - Bij het toekennen van GTV aan een groep wordt gekeken naar de bestaande ruimte en de eisen van het net.
 - De netbeheerder houdt rekening met de behoeften van de groep om de GTO te vormen binnen de neteisen, mogelijkheden en beperkingen.
- **Transparante communicatie**
 - Als aan bepaalde behoeften niet kan worden voldaan, wordt dit duidelijk uitgelegd aan de groep. Bijvoorbeeld wanneer niet alle plannen van de deelnemers binnen hun individuele GTV kunnen worden meegenomen vanwege beperkte netcapaciteit.

Waarom kunnen we het toekennen van transportvermogen nog niet volledig standaardiseren?

Het toekennen van transportvermogen is bewust open gehouden omdat we in de komende tijd willen leren hoe dit proces optimaal kan worden uitgevoerd. Er zijn een aantal factoren die hierbij een rol spelen:

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

1. Verschillen per netsituatie

Het toekennen van transportvermogen is sterk afhankelijk van de netsituatie. : de unieke kenmerken van de aangesloten en die daar zijn gevestigd en de (lokale) netsituatie.

2. Aanpasbaar aan nieuwe inzichten

Door flexibel te blijven, kunnen we nieuwe inzichten en ervaringen meenemen in het proces, waardoor we steeds beter in staat zijn om het transportvermogen accuraat, efficiënt, klantgericht, nondiscriminair en net-efficiënt toe te kennen.

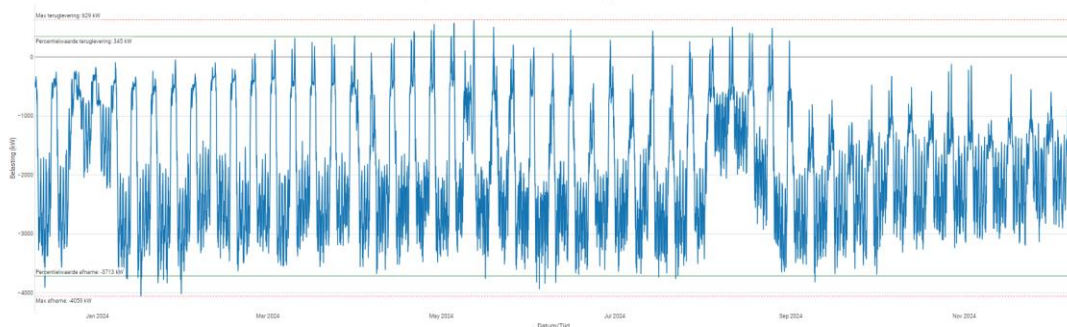
7. *In hoeverre wordt er rekening gehouden met de te verwachten groei van individuele afnemers binnen hun bestaande GTV binnen 12 maanden op basis van concrete plannen bij het bepalen van het groeps-GTV?*

Zie hier voor het antwoord op vraag 6.

We zijn ons bewust van risico's zoals gaming, zoals bijvoorbeeld het kunstmatig maximaliseren van gebruik in de periode voorafgaand aan het bepalen van het groeps-GTV en werken aan mechanismen om dit te voorkomen. Om dergelijke gaming tegen te gaan moeten we in gesprek met de beoogde groepsdeelnemers om te komen tot een zorgvuldige beoordeling van concrete plannen en het opstellen van realistische profielen gebaseerd op verschillende soorten assets zoals batterijen, zonne- of windenergie. Er is altijd een spanningsveld tussen klantbehoeften, wat de netbeheerder kan bieden en de belangen van alle aangesloten als geheel.

8. *De ACM verzoekt u toe te lichten op welke wijze het groeps-GTV vastgesteld wordt indien er sprake is van een combinatie van afname, opwek en opslag en illustreer dit aan de hand van een aantal concrete voorbeelden.*

Wanneer er sprake is van een combinatie van afname, opwek en opslag kijkt de netbeheerder naar het netto-profiel van de gebruikers. De profielen van de aangesloten worden bij elkaar opgeteld, waarmee een groepsprofiel wordt gecreëerd. Op basis van dit groepsprofiel kent de netbeheerder één GTV voor afname en één GTV voor teruglevering toe. Een voorbeeld van dit profiel is weergegeven in de onderstaande afbeelding:

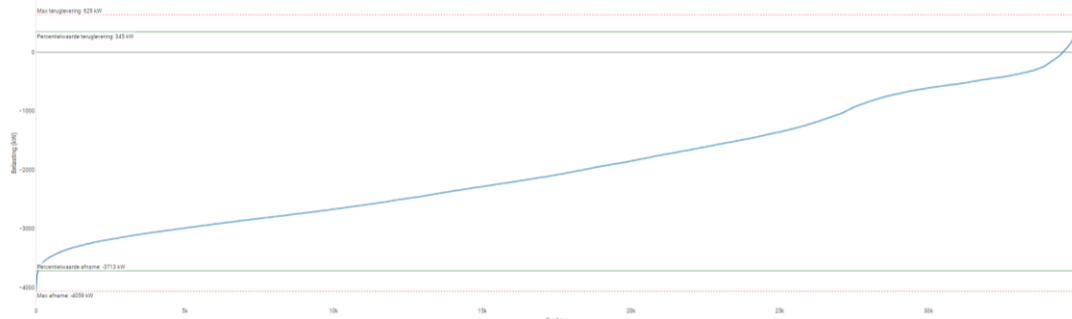
Na het opstellen van het profiel worden de extremen eruit gehaald. Deze extremen zijn goed te zien in het onderstaande figuur, de belastingsduurkromme. Na het bepalen van een groepsprofiel en de filtering, kan het GTV van de GTO worden bepaald voor zowel afname als teruglevering.

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

9 december 2024

9. *Hoe wordt in het codevoorstel gewaarborgd dat afname, opwek en opslag op lokaal niveau op elkaar afgestemd worden waardoor het hogere netvlak minder zwaar belast wordt?*

Het tariefmodel is ontworpen om klanten te stimuleren om opwek en verbruik zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen. Dit betekent dat klanten een financiële prikkel hebben om hun kWmax te verlagen en hun groeps-GTV (kWcontract) efficiënter in te zetten. Hierdoor wordt de belasting van de hogere netvlakken verminderd en kan de beschikbare capaciteit beter worden benut.

Bovendien stimuleren we de flexibiliteit in de markt door klanten aan te moedigen slimme afstemming te organiseren tussen afname, invoeding en opslag. Gelijktijdige afname of invoeding binnen de groep zorgt voor een efficiëntere netbelasting en verlaging van de kWmax. We benadrukken dat het uiteindelijke resultaat sterk afhankelijk is van het gedrag van de groepen. Hoewel de groepsTO de benodigde prikkels en mechanismen biedt voor optimale afstemming, is het de verantwoordelijkheid van de groepen om hier effectief gebruik van te maken.

Door het filteren van de extreme pieken bij het toekennen van het groepstransportvermogen zorgen we ervoor dat het groeps-GTV beperkt blijft en daarmee het bovenliggende net niet zwaarder belast wordt. Dit helpt om incidentele extreme pieken te voorkomen en minimaliseert de kans op autonome groei van de belasting.

Concluderend; door een combinatie van het filteren van de extreme pieken bij het vaststellen van het groeps-GTV, de voorgestelde tariefstructuren en de resulterende stimulering van flexibiliteit, bevorderen we het efficiënter gebruik van het net en daardoor het verminderen van de belasting van de hogere netvlakken door de desbetreffende groep van aangeslotenen.

Criteria waaraan de netbeheerder de vorming van een groep toetst

In paragraaf 1.3 onder het kopje 'Proces van netinpassing' worden de criteria uit het voorstel voor artikel 7.1e, eerste lid, onder f, onderdeel 4, van de Netcode elektriciteit op basis waarvan de netbeheerder beoordeelt of vorming van een groep mogelijk is verder uitgewerkt. De ACM begrijpt dat er criteria zijn waaraan getoetst moet worden of groepsvorming mogelijk is, maar het is de ACM nog niet duidelijk wat de norm is op basis waarvan deze criteria getoetst worden en op basis waarvan groepen geweigerd kunnen worden. De ACM verzoekt u de criteria verder uit te werken aan de hand van onderstaande vragen.

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

Mate van invloed op de spanningshuishouding

10. *De ACM verzoekt u dit criteria verder uit te werken en aan te geven wat er verstaan wordt onder het 'significant' veranderen van de spanning over de kabel, wanneer er sprake zou zijn van nadelige gevolgen en wat er verstaan wordt onder 'beperkt mogelijk.'*

De criteria van spanning en op welke bandbreedte aanvaardbaar zijn, zijn vastgelegd in de Netcode elektriciteit en de Elektriciteitswet 1998. De netbeheerder moet voldoen aan deze spanningscriteria. Deze spanningscriteria zijn niet anders voor een individu of een groep. Wel neigen groepen door de manier waarop zij gevormd worden tot extreme netsituaties. Om te voorkomen dat de gehele groep wordt afgekeurd hebben we voorgesteld om extra limieten en afspraken mee te geven aan de groep om spanningshuishouding te waarborgen. Dit is nodig om groepen te kunnen vormen en andere netgebruikers en het net te beschermen tegen overschrijding van de spanningskwaliteitseisen..

Specifiek voor de vragen:

- "significant" is afhankelijk van de lokale netsituatie, oftewel de verhouding groep tot andere gebruikers, nettopologie en lokale kabels en assets.
- Nadelige gevolgen zouden zijn: dat de correcte spanning bij levering van elektriciteit bij andere netgebruikers in geding komt
- "beperkt mogelijk" wanneer de netbeheerder met andere aanpassingen bijvoorbeeld netverschakelingen of technische voorzieningen niet alsnog voldoende de spanningshuishouding kan waarborgen met toelating van de groep

Mate van reserveringen voor stromen in het (deel)net

11. *De ACM verzoekt u dit criteria verder uit te werken en aan te geven wanneer er sprake is van een te veel aan verschuiving van stromen, en wat de groep zou kunnen doen om dit te verminderen*

Criteria voor toegestane Groepen

Op dit moment hanteren wij twee methoden om ontoelaatbare verschuivingen van stromen en capaciteitsreserveringen te voorkomen.

1. Afbakening van groepen

Bepaalde klanten mogen niet samen in een groep deelnemen, zoals bijvoorbeeld A5-klanten die niet samen met A6-klanten in een groep mogen zitten. Dit voorkomt extra belasting van specifieke netgebieden.

2. Gebruik van deellimieten

Door deellimieten op te leggen, beperken we grote verschuivingen van stromen. Elke aanzienlijke verschuiving over netcomponenten heen betekent een extra belasting van het bovenliggende net, wat we proberen te vermijden.

Capaciteitsreserveringen en congestiebeheer

In tijden van congestie en schaarste aan transportcapaciteit, kunnen wij geen extra capaciteitsreserveringen opnemen. In onze congestieberekeningen kijken we naar de werkelijke profielen van klanten, niet naar hun GTV's. Ditzelfde principe passen we toe bij groepen.

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

9 december 2024

Maatregelen voor de Groep

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk om ervoor te zorgen dat afname, opwek en opslag op lokaal niveau goed op elkaar zijn afgestemd en het hogere netvlak minder zwaar belast wordt:

1. Stimuleringsmaatregelen

Groepen kunnen gestimuleerd worden om hun verbruik en opwek lokaal af te stemmen door financiële prikkels of andere voordelen te bieden.

2. Flexibiliteitscontracten

De groep kan flexibiliteitscontracten afsluiten waarbij deelnemers hun verbruik of opwek aanpassen op basis van signalen van de netbeheerder. Dit helpt lokale congestie te voorkomen en houdt het net in balans.

3. Decentrale Opslag

De groep kan investeren in lokale opslagsystemen zoals batterijen kan pieken in verbruik of opwek opvangen, waardoor de netto-energie-uitwisselingen met het hogere netvlak worden geminimaliseerd.

4. Gedrag en educatie

Het bewustzijn en efficiënt energiegebruik kunnen worden bevorderd door middel van educatieprogramma's en stimulansen.

5. Prognose en planning

Regelmatig opstellen en delen van prognoses van verbruik en opwek met de netbeheerder om gezamenlijke acties en plannen af te stemmen op het netcapaciteitsbeheer.

Conclusie

Door het implementeren van criteria zoals het afbakenen van groepen, het gebruik van deellimieten en andere optimalisatiemaatregelen, zorgen we ervoor dat verschuivingen in stroom beheersbaar blijven en het bovenliggende net niet onnodig wordt belast. Dit voorkomt dat capaciteitsreserveringen uit de hand lopen en zorgt voor een efficiënte en eerlijke benutting van het net. Deze aanpak maakt een flexibele en responsieve reactie mogelijk op capaciteitsuitdagingen zonder willekeur toe te passen.

Belastbaarheid van netcomponenten

12. De ACM verzoekt u dit criteria verder uit te werken en aan te geven wanneer er sprake is van een te hoge belasting van netcomponenten en hoe en door wie dit bepaald wordt

De belastbaarheid van individuele netcomponenten wordt bepaald door de natuurkundige eigenschappen van de in die netcomponent toegepaste materialen. Bij een kabel bijvoorbeeld door het geleidermateriaal en het isolatiemateriaal. Veelal geeft de fabrikant van de netcomponent de grenzen van de belastbaarheid van componenten aan in termen van spanning en stroom. De netbeheerder kan dan zelf uitrekenen wat de maximale vermogens zijn die getransporteerd kunnen worden. Daarbij kan in bepaalde gevallen de omgevingstemperatuur of de grondsoort mede een rol spelen. In een specifieke situatie voor toepassing van de GTO gaat het niet om de belastbaarheid van een individuele netcomponent maar om het samenspel van netcomponenten dat de verbinding vormt tussen de groepsdeelnemers. In zo'n geval is het de zwakste schakel in de keten die de maximale belastbaarheid bepaalt.

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

De vorming van een groep mag niet leiden tot onevenredige netinvesteringen

13. *De ACM verzoekt u dit criteria verder uit te werken en in te gaan op wanneer er sprake is van onevenredige netinvesteringen en uit te leggen wat verstaan wordt onder 'efficiënt netgebruik'.*

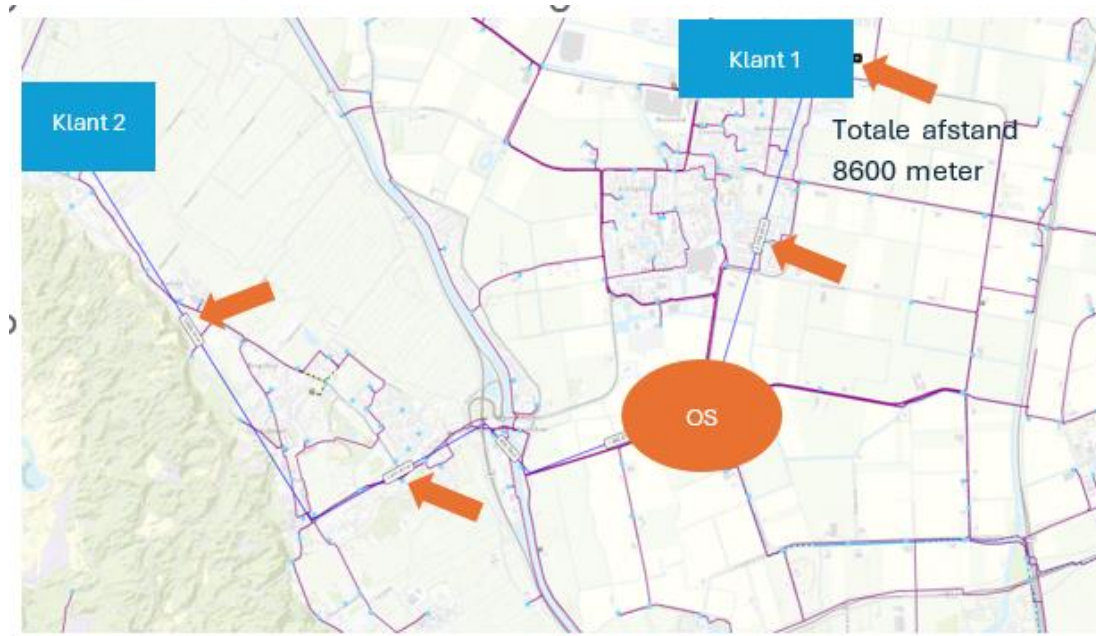
Netbeheerders zijn verplicht tot doelmatig netbeheer. Om te voorkomen dat netbeheerders meer moeten investeren en uitbouwen dan nodig om de klanten in hun behoefte te voorzien is dit criteria in de het codewijzigingsvoorstel opgenomen. Efficiënt netbeheer van een groep betekent dat de groep altijd efficiënter en minder netbelasting laat optreden dan wanneer de groepsleden als individu een reguliere ATO zouden opvragen bij dezelfde vermogensvraag. Wanneer dit niet het geval is een groepTO duurder voor de maatschappij dan reguliere ATO's en dus niet doelmatig. Immers kunnen groepen in deze scenario's gaan besparen op hun eigen netkosten terwijl de andere netgebruikers meer moeten gaan betalen om de netinvesteringen die nodig zijn voor de groep te bekostigen.

14. *Is er bij een betere benutting van het groeps-GTV sprake van efficiënt netgebruik, of hoeft dat niet altijd het geval te zijn?*

Nee, een groep kan ook nadelig uitvallen en leiden tot hogere netkosten. Bij een groep wordt er vanuit gegaan dat de hogere netvlakken minder worden belast, maar het netvlak waar de groep zich bevindt -voornamelijk het middenspanningsdistributienet- kan zwaarder belast worden. Specifiek, wanneer onderlinge uitwisseling van vermogen plaatst vindt. Zie het voorbeeld hieronder; Een klant met 20 afname aan één kant van het net (klant 1 in het voorbeeld) en een klant met 10 invoeding aan de andere kant van het net (klant 2 in het voorbeeld). Op het onderstation niveau (OS) wordt slechtst een belasting van 10 afname berekend, immers neutraliseren afname en invoeding elkaar. Alleen op het middenspanningsnet gebeurt wat anders, daar wordt de belasting vergroot. Immers moet de netbeheerder rekening houden dat zowel klant 1 als 2 het volledige vermogen kan gebruiken bij afname en invoeding. Voor beide klanten is daarom een substantiële netreservering nodig om al de verschillende scenario's af te dekken. Dit wordt verergerd naarmate de afstand tussen de leden van de GTO toeneemt. In dit geval kan de samenwerking leiden tot inefficiënt gebruik van het net. De kabels worden immers niet altijd gebruikt en uitgenut maar veel ruimte is er wel op gereserveerd.

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

Daarnaast heeft de ACM nog de volgende vragen over de criteria uit het voorstel voor artikel 7.1e, eerste lid, onder f, onderdeel 4, van de Netcode elektriciteit waaraan de vorming van een groep getoetst wordt.

15. Hoe spelen deze criteria een rol als er geen sprake is van netcongestie? Zijn de criteria in dat geval hetzelfde en worden deze ook op dezelfde wijze getoetst? De ACM verzoekt u dit toe te lichten.

De criteria uit artikel 7.1e, eerste lid, onder f, onderdeel 4, die in het codewijzigingsvoorstel genoemd worden, zijn criteria die altijd van belang zijn bij de bepaling van de netbelasting. Ze spelen een rol in de beoordeling of een groep in aanmerking komt voor een GTO, al dan niet met eventuele aanvullende beperkingen, zoals ook reeds toegelicht in de voorgaande vragen, maar ook bij de beoordeling van een aanvraag voor een transportverzoek op een individuele aansluiting. De criteria volgen uit technische specificaties en eisen van het net en haar componenten, en zijn zowel binnen als buiten congestiegebieden van kracht. Ook als er geen sprake is van congestie zal de netbeheerder de vier criteria gebruiken bij de beoordeling of een groep in aanmerking komt voor een GTO. Hieruit kan bijvoorbeeld blijken dat een GTO afgesloten kan worden, maar dat er aanvullende beperkingen nodig zijn om de groep te kunnen faciliteren zodat er geen lokale congestie ontstaat en er geen congestie afgekondigd hoeft te worden. In gesprek met de netbeheerder kunnen deze eventuele beperkingen altijd worden aangepast maar een GTO mag nimmer leiden tot ondoelmatig netbeheer en onevenredige netinvesteringen zoals toegelicht in voorgaande vragen. De netbeheerder wenst ook op dit criterium buiten congestie een groep beperkingen op te leggen of in zijn geheel af te keuren.

16. In hoeverre is 'nabijheid' een van de criteria waaraan de netbeheerder de vorming van een groep toetst? En als dit het geval is, wat wordt hier dan onder verstaan?

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

9 december 2024

Nabijheid in de betekenis van geografische nabijheid is geen criterium. Het kan zijn dat twee potentiële GTO-deelnemers elkaars naaste burens zijn, maar toch op een verschillende MS-ring zijn aangesloten. Als al gesproken wordt over 'nabijheid' moet dat begrip dus in nettopologische zin worden geïnterpreteerd. Anders gezegd: Voor de vorming van een groep t.b.v. een GTO is het van belang dat de potentiële deelnemers nettechnisch gezien 'burens' van elkaar zijn: ze zitten bijvoorbeeld in elkaars directe omgeving op dezelfde MS-ring of op hetzelfde MS-station. Omwille van de verschillen in nettopologie tussen de verschillende netbeheerders is dit criterium nader gespecificeerd in codetekst in artikel 7.1e lid 1 onder f.

Het delen van data

17. *Het toepassen van de criteria uit het voorstel voor artikel 7.1e, eerste lid, onder f, onderdeel 4 van de Netcode elektriciteit is onder meer gebaseerd op data over netbelasting en nettopologie. De ACM verzoekt u de volgende vragen te beantwoorden.*

a. *Welke data heeft de netbeheerder waaraan de vorming van een groep getoetst wordt?*

De netbeheerder kijkt daarbij naar de volgende gegevens;

- I. EAN's van de beoogde deelnemers van de groep: Om de data die benodigd is voor de vorming van een groep te verzamelen zijn de EAN's (aansluiting identificatie code) van de aansluitingen van de beoogde deelnemers van de groep nodig.
- II. De nettopologie: Details over de structuur, segmentatie en configuratie van het elektriciteitsnet, inclusief geografische informatie en technische specificaties.
- III. Aansluitcategorie: aansluitcategorieën zijn bepalend voor welke aangeslotenen met elkaar een groep kunnen vormen.
- IV. Individuele verbruiksdata: Gemeten waarden van opwek en verbruik op kwartierbasis, waarin ook piekmomenten en gemiddelde verbruikswaarden uit afgeleid kunnen worden.
- V. GTV en ingediende GTV-aanvragen vóór congestieafroep: Om de maximale toekomstige beschikbare groeps capaciteit te bepalen is het individuele gecontracteerd transportvermogen én de getekende offertes van vermogensaanvraag en additionele individuele contractafspraken van de partijen zelf nodig.
- VI. Tijdsvensters en limieten voor afroep: Binnen de maximaal beschikbare groeps capaciteit worden tijdsvensters gehanteerd waarin de groep kan worden afgeroepen naar een bepaald limiet. De tijdsvensters worden vastgesteld door Tennet.
- VII. Beschikbare en toekomstige transportcapaciteit op het station en de onderliggende assets; huidige en geprognostiseerde belasting; én vrije restructuur: Om te bepalen wat de maximale groeps capaciteit kan worden.
- VIII. Incidenten en storingen: Historische data over storingen en incidenten in het net die relevant zijn voor de veiligheid en stabiliteit van de netinfrastructuur.
- IX. Spanningskwaliteit: Om de veiligheid en kwaliteit van het net te borgen is de netbeheerder

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

verantwoordelijk om elke aanvraag te controleren. Dit doet de netbeheerder door de impact van de aansluiting op het net te controleren op spanning, vermogen en power quality in de normaal- en storingssituatie.

- b. Welke data kan gedeeld worden met partijen die een GTO aan willen gaan?
 c. Welke data kan niet gedeeld worden met marktpartijen?
 d. Zo niet, kunt u toelichten waarom die data niet gedeeld kan worden?

Antwoord b, c en d tezamen in onderstaande tabel:

	Data	Voorwaarden voor data-delen	Status ontwikkeling
I.	EAN	Indien expliciete en schriftelijke toestemming is gegeven door de partij mag deze data gedeeld worden door de RNB.	De EAN('s) van elke partij kan worden ingezien in de Mijnomgeving van de desbetreffende partij óf o.b.v. adres worden opgezocht in het EAN-codeboek.
II.	Nettopologie	Ligingsdata zonder aangeslotenen mag openbaar worden gedeeld. Ligingsdata met aansluitadressen per veld en voedend station ('Netburen') mag in mitigerende vorm gedeeld worden.	'Netburen' worden door alle netbeheerders op aanvraag gedeeld. De wijze van uitleveren verschilt per RNB. Vanuit sectorstrategie wordt gewerkt aan de uitrol van een uniform dataproduct 'Netburen' (begin 2025). Ook loopt er een aanvraag om 'Netburen' als open dataproduct te mogen beschouwen.
III.	Aansluitcategorie	Indien expliciete en schriftelijke toestemming is gegeven door de partij mag deze gedeeld worden door de RNB.	De aansluitcategorie van elke partij kan worden ingezien via de Mijnomgeving van de desbetreffende partij of opgevraagd worden bij de RNB.
IV.	Individuele verbruiksdata	Indien expliciete en schriftelijke toestemming is gegeven door de partij mag deze gedeeld worden door de RNB.	De verbruiksdata kan inmiddels worden opgevraagd bij elke Netbeheerder omwille van de facilitering van energiehubs. Vanuit sectorstrategie wordt er gewerkt aan de uitrol van een uniform dataproduct 'GV-meetdata' (begin 2025).
V.	Huidig en ingediend GTV	Indien expliciete en schriftelijke toestemming is gegeven door de partij mag deze gedeeld worden door de RNB.	Het GTV van elke partij kan worden ingezien via de Mijnomgeving van de desbetreffende partij of opgevraagd worden bij de RNB.
VI.	Tijdsvensters en limieten voor afroep	Deze data wordt later in het ontwerpproces gedeeld.	Dit is nog een maatwerkproces.

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

VII.	Transportcapaciteit, belasting; én vrije restructuur	Deze data kan worden gedeeld mits beschikbaar met afdoende datakwaliteit, en niet herleidbaar is naar individuele aangeslotenen.	Deze wordt momenteel uitsluitend door Liander middels de Energiebuurtscan gedeeld. Vanuit sectorstrategie wordt onderzocht of het wenselijk cq. vereist is deze data te delen of dat dit juist leidt tot misinterpretaties en onjuiste aannames van de mogelijkheden van de maximale groeps capaciteit.
VIII.	Incidenten en storingen	Wordt nog niet gedeeld	Vanuit sectorstrategie wordt onderzocht of het wenselijk cq. vereist is deze data te delen of dat dit juist leidt tot misinterpretaties en onjuiste aannames van de mogelijkheden van de maximale groeps capaciteit.
IX.	Spanningskwaliteit	Wordt nog niet gedeeld	Vanuit sectorstrategie wordt onderzocht of het wenselijk cq. vereist is deze data te delen of dat dit juist leidt tot misinterpretaties en onjuiste aannames van de mogelijkheden van de maximale groeps capaciteit.

Inbedrijfsname- en beheersprotocollen

In paragraaf 1.9 van de toelichting bij het codewijzigingsvoorstel wordt gesproken over het doorlopen van een inbedrijfsname- en beheersprotocol voordat de GTO aangegeven wordt. Deze voorwaarde en het te doorlopen toetsingsproces zijn niet in het voorstel voor de codetekst opgenomen. Het is voor de ACM daarom onduidelijk wat er van partijen verwacht wordt en hoe deze protocollen eruit zien.

18. *De ACM verzoekt u toe te lichten of deze protocollen vanuit de netbeheerder opgesteld zijn en gestandaardiseerd zijn, of dat van partijen verwacht wordt dat zij hun eigen inbedrijfsname- en beheersprotocol opstellen en doorlopen.*

Het klopt dat de codetekst niet expliciet spreekt over een inbedrijfsname- en beheersprotocol. In artikel 7.1g is wel opgenomen dat de netbeheerder zich ervan vergewist dat de groep in staat is te borgen dat het GTV en de eventueel van toepassing zijnde beperkingen niet worden overschreden. Dit vergewissen gebeurt door middel van een inbedrijfsname- en beheersprotocol.

De voorwaarden voor de inbedrijfsname- en beheersprotocollen en het proces hoe hieraan te voldoen worden door de netbeheerders aan de groep aangeleverd. Deze voorwaarden zijn nog niet gestandaardiseerd tussen de netbeheerders maar de ambitie hiertoe bestaat wel.

19. *Daarnaast verzoekt de ACM u in te gaan op wat er in het inbedrijfsname- en beheersprotocol geregeld wordt. De ACM verzoekt u toe te lichten hoe het toetsingsproces van deze protocollen eruit ziet, en wat de consequenties zijn voor de groep als de protocollen niet*

Kenmerk
BR-2024-2131

Datum
9 december 2024

succesvol doorlopen worden.

Het inbedrijfsnameprotocol is er op gericht om de groep en deelnemers vooraf te laten aantonen dat ze een methodiek (bv. een Energie Management Systeem) hebben die in staat is om hen aan de voorwaarden van de GTO te laten voldoen. De netbeheerder kan vervolgens met een audit om bewijslast vragen of de groep dat ook daadwerkelijk te doen.

Het beheersprotocol beschrijft de stappen die een groep moet volgen en de bewijslast die een groep moet aanleveren bij mutaties in bv. de groepssamenstelling, verhuizing of opwek, afname of opslagassets.

Niet voldoen aan de voorwaarden of niet aantoonbaar kunnen maken dat de groep controle heeft over het gebruik van het openbare net kan leiden tot (tijdelijke) opschorting van de GTO.

20. Zijn er aanvullende zaken die aangesloten die een GTO willen aangaan moeten regelen voordat er een GTO aangegaan kan worden? Zo ja, welke zaken zijn dit?

Voor het aangaan van de GTO:

- Rechtsvorm is opgericht en de volmacht is afgegeven voor de deelnemers, welke de groep vertegenwoordigt
- Onderlinge afspraken zijn vastgelegd, bijvoorbeeld in een samenwerkingsovereenkomst
- Optioneel: Aansprakelijkheid heeft de groep onderling geborgd
- Optioneel: Haalbaarheidsstudie voor het ontwerp en de realisatie van de energiehuis

Voor het inwerkingtreding van de GTO:

- Elke deelnemende aansluiting is telemetrisch bemeten
- Elke deelnemende aansluiting voldoet aan het inbedrijfsname- en beheersprotocol
- Near real time meetgegevens voor iedere aansluiting kan gecollecteerd en opgeslagen worden, indien de netbeheerder dit vereist.
- Optioneel: Dienstverlener van en voor het Energie Management Systeem

Aansprakelijkheid

In de toelichting bij het codewijzigingsvoorstel wordt gesproken over hoofdelijke aansprakelijkheid voor de deelnemers aan een GTO. Dit is niet in het voorstel voor de codetekst zelf opgenomen. De ACM meent dat het hierin ook niet thuishoort.

21. Indien u van mening bent dat dit hier wel in thuishoort verzoekt de ACM u dit nader te onderbouwen.

De netbeheerders zijn ook van mening dat dit niet in de codetekst thuishoort, maar onderdeel is van de Algemene Voorwaarden.

Aanpassingen in de netstructuur

De gezamenlijke netbeheerders merken in het voorstel op (pagina 11) dat aanpassing in de netstructuur op initiatief van de netbeheerder kan leiden tot het fysiek wijzigen van het aansluitpunt

Kenmerk

BR-2024-2131

Datum

9 december 2024

van de aansluiting, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de aansluiting naar een ander veld of directe aansluiting op een transportverdeelstation. Hiermee kan een deelnemer buiten het nettechnische toepassingsgebied van de groepstransportovereenkomst komen te vallen en/of moeten de verschillende limieten aangepast worden.

De netbeheerder maakt de gevolgen inzichtelijk en doet een passend alternatief aanbod.

22. De ACM verzoekt u toe te lichten op welke wijze hierbij rekening gehouden wordt met de belangen en rechten van deelnemers die hier gevolgen van ondervinden. Geef daarbij aan of deelnemers verplicht zijn om dit (passende) alternatief te accepteren.

De netbeheerder heeft de bevoegdheid om altijd de fysieke infrastructuur aan te passen om veiligheid, betrouwbaarheid en stabiliteit van het net te borgen. Wel onderschrijven de gezamenlijke netbeheerders dat dit nadelige gevolgen kan hebben voor een groep. We stellen daarom ook voor dat netbeheerder en de groep met elkaar in gesprek gaan en proberen een passend alternatief te vinden die recht doet aan de wensen en het netgebruik van de groep. Uit oogpunt van zijn primaire verantwoordelijkheid voor de veiligheid en betrouwbaarheid van het transport behoudt de netbeheerder altijd het recht haar fysieke infrastructuur aan te passen wanneer de noodzaak daarvoor is. Dit betekent dat in het uiterste geval de netbeheerder de groep verplicht stelt tot het accepteren van een aangeboden alternatief voor zover dit alternatief niet onredelijk bezwarend is voor de groep of voor één van haar deelnemers..